



**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Друченка Артема Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кримінального процесуального кодексу України, пункту 7 розділу I Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури“ від 8 грудня 2023 року № 3509–IX

Київ
14 листопада 2024 року
№ 224-3(II)/2024

Справа № 3-190/2024(386/24)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Різник Сергій Васильович (доповідач),

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Друченка Артема Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кримінального процесуального кодексу України, пункту 7 розділу I Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури“ від 8 грудня 2023 року № 3509–IX (Відомості Верховної Ради України, 2023 р., № 135, ст. 793).

Заслухавши суддю-доповідача Різника С.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Друченко А.Ю. як суб'єкт права на конституційну скаргу звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/386 від 16 жовтня 2024 року) визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), окремі приписи пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), пункту 7 розділу I Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури“ від 8 грудня 2023 року № 3509–ІХ (далі – Закон № 3509).

Пунктом 7 розділу I Закону № 3509 пункт 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кодексу викладено в такій редакції: «Положення частини першої статті 219 цього Кодексу в редакції Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури“ застосовуються до всіх кримінальних проваджень, досудове розслідування або судовий розгляд яких не завершено до дня набрання чинності Законом України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури“».

Конституційний Суд України зазначав, що „приписи закону, яким до іншого закону внесено зміни, із набранням чинності є нормами закону, до якого внесено зміни“ [перше речення підпункту 1.4 пункту 1 описової частини Рішення від 7 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021].

Отже, предметом цієї конституційної скарги є пункт 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кодексу в редакції Закону № 3509.

Друченко А.Ю. вважає, що окремий припис пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кодексу в редакції Закону № 3509, а саме: „або судовий розгляд яких не завершено“, не відповідає частинам першій, шостій статті 55, статті 57, частині першій статті 58, статті 64 Конституції України.

Друченко А.Ю. зазначає, що „Законом України № 3509–ІХ від 08.12.2023 було внесено зміни до ст. 219 КПК України та ст.284 КПК України, та виключено положення, які обмежували строки досудового розслідування на етапі з моменту внесення відомостей до ЄРДР до моменту повідомлення про підозру“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу твердить, що окремий припис пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кодексу в редакції Закону № 3509, а саме: „або судовий розгляд яких не завершено“, фактично звужив/обмежив конституційні права обвинуваченого, погіршив його юридичне становище та має зворотну силу, оскільки його дію поширено „і на кримінальні провадження, в яких на етапі досудового розслідування до 01.01.2024 було порушено строк повідомлення про підозру“. На думку Друченка А.Ю., з дня набрання чинності Законом № 3509 – з 1 січня 2024 року – суд не має повноважень на стадії підготовчого судового провадження щодо закриття кримінального провадження у зв'язку з порушенням строків повідомлення про підозру.

Обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності окремого припису пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кодексу в редакції Закону № 3509, суб'єкт права на конституційну скаргу цитує приписи Конституції України, рішення Конституційного Суду України, посилається на приписи Кодексу, Закону № 3509, інших законодавчих актів, на підставі яких внесено зміни до Кодексу, а також на судові рішення в його справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів випливає таке.

2.1. Друченка А.Ю. обвинувачено у вчиненні кримінальних правопорушень, установлених частиною п'ятою статті 27, частиною п'ятою статті 191, частиною першою статті 209, частиною другою статті 358, частиною четвертою статті 358 Кримінального кодексу України, відомості про які внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань 5 березня 2020 року.

Перший заступник керівника Хмельницької місцевої прокуратури направив у березні 2021 року до Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області в порядку статті 291 Кодексу обвинувальний акт у зазначеному кримінальному провадженні.

2.2. Хмельницький міськрайонний суд Хмельницької області, розглянувши в підготовчому судовому засіданні об'єднане кримінальне провадження про обвинувачення, зокрема, Друченка А.Ю. у вчиненні кримінальних правопорушень, установлених частиною п'ятою статті 27, частиною п'ятою статті 191, частиною першою статті 209, частиною другою статті 358, частиною четвертою статті 358 Кримінального кодексу України, постановив ухвалу від 17 вересня 2024 року, якою ухвалив зазначене кримінальне провадження „прийняти до провадження Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області і призначити до судового розгляду колегіально судом у складі трьох суддів“. Постановляючи цю ухвалу, суд першої інстанції також розглянув клопотання, яке заявив захисник Друченка А.Ю., про закриття кримінального провадження на підставі пункту 10 частини першої статті 284 Кодексу та відмовив у його задоволенні.

Ухвала Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 17 вересня 2024 року є остаточним судовим рішенням у справі суб'єкта права на конституційну скаргу, оскільки відповідно до її резолютивної частини вона набирає законної сили з моменту її оголошення та оскарженню не підлягає.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ (абзац перший частини першої статті 77).

Відповідно до частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу.

3.2. Законом № 3509 внесено зміни до низки статей Кодексу, зокрема викладено в новій редакції частину першу статті 219 Кодексу.

Частина перша статті 219 Кодексу в редакції Закону № 3509 установлює, зокрема, що „строк досудового розслідування обчислюється з моменту повідомлення особі про підозру“. У той час як до внесення Законом № 3509 змін до частини першої статті 219 Кодексу цей строк обчислювали з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесення постанови про початок досудового розслідування у порядку, встановленому статтею 615 Кодексу.

Пункт 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кодексу в редакції Закону № 3509 встановлює умови застосування частини першої статті 219 Кодексу в редакції Закону № 3509.

Із документів та матеріалів конституційної скарги, зокрема з ухвали Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 17 вересня 2024 року, вбачається, що досудове розслідування у справі Друченка А.Ю. завершено до набрання чинності Законом № 3509, суд, відмовляючи у задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження, застосував приписи статті 219 Кодексу в редакції Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII, а не в редакції Закону № 3509.

З огляду на те, що в остаточному судовому рішенні у справі Друченка А.Ю. не було застосовано частину першу статті 219 Кодексу в редакції Закону № 3509, відповідно не було й застосовано пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кодексу в редакції Закону № 3509, окремий припис якого суб'єкт права на конституційну скаргу просить визнати неконституційним.

Отже, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку, що Друченко А.Ю. не дотримав вимог частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою

для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Друченка Артема Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису пункту 20⁸ розділу XI „Перехідні положення“ Кримінального процесуального кодексу України в редакції Закону України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури“ від 8 грудня 2023 року № 3509–ІХ на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.



**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**